

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความตรงตามโครงสร้างของแบบประเมินคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุข มหาวิทยาลัยขอนแก่นซึ่งคณะผู้วิจัยได้พัฒนามาเป็นลำดับ ด้วยการทดลองใช้เพื่อจำแนกกลุ่มครอบครัวยากจนกับครอบครัวทั่วไป ใช้การเปรียบเทียบกลุ่มอ้างอิง (known group) จากพื้นที่ 2 แห่งในภาคอีสาน ด้วยเครื่องมือที่ผ่านการพัฒนาโดยคณะผู้วิจัยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้ผ่านการสร้างและทดสอบคุณสมบัติความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) มาแล้ว ซึ่งบทนี้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปด้วยแบบประเมินคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขมหาวิทยาลัยขอนแก่นสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้เปรียบเทียบให้เห็นสถานการณ์ของทั้ง 2 พื้นที่ที่มีระบบนิเวศน์ที่ต่างกัน คือ ตำบลยางคำ อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด และตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ตัวแทนครอบครัวที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลและเขตเทศบาล รวม 2 พื้นที่ จำนวนรวมทั้งสิ้น 524 ครอบครัว โดยสามารถจำแนกคุณลักษณะทั่วไปของครอบครัวได้ดังนี้ 1) องค์การบริหารส่วนตำบลยางคำ อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 244 ครอบครัว แบ่งเป็นตัวแทนครอบครัวยากจน 122 ครอบครัว และตัวแทนครอบครัวทั่วไป 122 ครอบครัว 2) เทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 280 ครอบครัว แบ่งเป็นตัวแทนครอบครัวยากจน 140 ครอบครัว และตัวแทนครอบครัวทั่วไป 140 ครอบครัว ผลการวิเคราะห์สามารถแยกรายละเอียดของคุณลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามสถานะในครอบครัว (ค่าร้อยละ - จำนวน)

สถานะในครอบครัว	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
หัวหน้าครอบครัว	54.9 (67)	50.8 (62)	68.6 (96)	54.3 (76)	57.4 (301)
คู่สมรส	21.3 (26)	32.0 (39)	9.3 (13)	35.0 (49)	24.3 (127)
สมาชิกในครอบครัว	23.8 (29)	17.2 (21)	22.1 (31)	10.7 (15)	18.3 (96)
รวม	100.0 (122)	100.0 (122)	100.0 (140)	100.0 (140)	100.0 (524)

จากข้อมูลตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลพื้นฐานผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามสถานะในครอบครัว จำแนกตามสถานะในครอบครัวของหัวหน้าครอบครัวทั้งสองกลุ่มตัวอย่าง คือ ครอบครัวยากจน และครอบครัวทั่วไปในสองพื้นที่คิดเป็นร้อยละ 57.4 รองลงมา คือ คู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 24.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามการประกอบอาชีพหลักในครอบครัว

อาชีพหลักในครอบครัว	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
รับราชการ	0.6 (1)	2.9 (5)	0.7 (1)	1.7 (3)	1.9 (10)
รัฐวิสาหกิจ	0.0 (0)	0.0 (0)	0.7 (1)	0.6 (1)	0.38 (2)
เกษตรกรรม	55.2 (91)	58.9 (103)	29.6 (45)	38.8 (69)	58.8 (308)
อื่นๆ เช่น หาบปลา รับจ้าง ฯลฯ	44.2 (30)	38.2 (14)	69.0 (93)	58.9 (67)	39.0 (204)
รวม	100.0 (122)	100.0 (122)	100.0 (140)	100.0 (140)	100.0 (524)

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การประกอบอาชีพของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไป ในพื้นที่ศึกษาวิจัยทั้ง 2 พื้นที่ ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 58.8 รองลงมาคือ การประกอบอาชีพด้านอื่น ๆ เช่น หาบปลา รับจ้างทั่วไป เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 39.0 จากข้อมูลด้านการประกอบอาชีพสะท้อนให้เห็นว่า การประกอบอาชีพเพื่อการดำรงชีวิตในแต่ละครอบครัวนั้นมีการประกอบอาชีพมากกว่าหนึ่งอาชีพ ทั้งนี้เนื่องจากว่าในสภาพความเป็นจริงของการดำรงชีวิตในแต่ละครอบครัวนั้นประกอบไปด้วยการประกอบอาชีพหลัก และอาชีพเสริม เพื่อให้สมาชิกในครอบครัวสามารถอยู่รอดได้

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามรายได้ของครอบครัวที่ศึกษา/ เดือน (ร้อยละ-จำนวน)

รายได้ของครอบครัว/ เดือน	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
ไม่เกิน 3,000 บาท	64.8 (79)	36.1 (44)	60.7 (85)	36.4 (51)	49.4 (259)
3,001 – 5,000	23.8 (29)	35.2 (43)	25.0 (35)	31.4 (44)	29.0 (151)
5,001 – 8,000	6.6 (8)	15.6 (19)	8.6 (12)	15.7 (22)	12.0 (61)
8,001 - 12,000	1.6 (2)	9.8 (12)	2.1 (3)	7.9 (11)	5.3 (28)
12,001 - 15,000	1.6 (2)	0.0 (0)	2.9 (4)	2.9 (4)	2.0 (10)
มากกว่า 15,000	1.6 (2)	3.3 (4)	0.7 (1)	5.7 (8)	2.9 (15)
รวม	100.0 (122)	100.0 (122)	100.0 (140)	100.0 (140)	100.0 (524)

จากตารางที่ 4.3 ซึ่งให้เห็นว่าภาพรวมครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปใน 2 พื้นที่ ส่วนใหญ่มีรายได้ในครอบครัว/เดือนไม่เกิน 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 49.4 รองลงมามีรายได้ในครอบครัว/เดือนจำนวน 3,001 – 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.0 และมีรายได้ในครอบครัว/เดือนจำนวน 5,001 – 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.0 ตามลำดับ จากตัวเลขแสดงรายได้ของครอบครัว/เดือนดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสัดส่วนทางด้านรายได้ของทั้งสองกลุ่มครอบครัว คือ ครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไป ในสองพื้นที่นั้นไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามรายจ่ายของครอบครัว/เดือน (ร้อยละ-จำนวน)

รายจ่ายของครอบครัว/เดือน	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
ไม่เกิน 3,000 บาท	59.0 (72)	30.3 (37)	45.7 (64)	22.1 (31)	39.0 (204)
3,001 – 5,000	28.7 (35)	36.1 (44)	32.9 (46)	42.1 (59)	35.1 (184)
5,001 – 8,000	7.4 (9)	23.0 (28)	15.0 (21)	20.7 (29)	16.6 (87)
8,001 - 12,000	2.5 (3)	5.7 (7)	5.0 (7)	7.9 (11)	5.3 (28)
12,001 - 15,000	0.8 (1)	1.6 (2)	0.7 (1)	3.6 (5)	1.7 (9)
มากกว่า 15,000	1.6 (2)	3.3 (4)	0.7 (1)	3.6 (5)	2.3 (12)
รวม	100.0 (122)	100.0 (122)	100.0 (140)	100.0 (140)	100.0 (524)

ในขณะที่ครอบครัวส่วนใหญ่ คือ เกือบครึ่งที่มีรายได้/เดือนไม่เกิน 3,000 บาท ในขณะที่ผลการวิเคราะห์รายจ่ายในตารางที่ 4.4 ที่ชี้ให้เห็นว่าครอบครัวมีรายจ่ายทั้งครอบครัวคนจนและ

ครอบครัวทั่วไป ใน 2 พื้นที่ในภาพรวม ส่วนใหญ่ มีรายจ่ายของครอบครัว/เดือนกระจายในกลุ่มไม่เกิน 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลงมา คือ รายจ่ายของครอบครัว/เดือนระหว่าง 3,001 – 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.1 และรายจ่ายของครอบครัว/เดือนระหว่าง 5,001 – 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามจำแนกตามแหล่งที่มาของรายจ่ายในครอบครัว/เดือน (ร้อยละ-จำนวน)

ที่มาของรายจ่ายใน ครอบครัว/ เดือน*	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
ค่าอาหาร	23.0 (113)	19.6 (118)	23.3 (137)	20.1 (139)	21.4 (507)
ค่าน้ำประปา	21.2 (104)	17.1 (103)	19.0 (112)	17.6 (122)	18.6 (441)
ค่าไฟฟ้า	18.7 (92)	17.8 (107)	18.2 (107)	17.3 (120)	18.0 (426)
ค่าโทรศัพท์	6.9 (34)	12.0 (72)	11.7 (69)	15.2 (105)	12.0 (280)
ค่าจ้างแรงงาน	1.6 (8)	4.5 (27)	0.9 (5)	1.7 (12)	2.2 (52)
ค่าเล่าเรียนบุตร ธิดา	10.2 (50)	12.6 (76)	12.2 (72)	13.4 (93)	12.2 (291)
จ่ายหนี้สิน	15.7 (77)	15.3 (92)	12.9 (76)	14.5 (100)	14.5 (345)
อื่นๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล น้ำมันรถ ปุ๋ย อาหารสัตว์	2.6 (13)	1.0 (6)	1.7 (10)	0.1(1)	1.3 (30)
รวม	100.0 (491)	100.0 (601)	100.0 (588)	100.0 (692)	100.0 (2,372)

* สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.5 การระบุที่มาของรายจ่ายในครอบครัว/เดือน พบว่า ครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปใน 2 พื้นที่ในภาพรวม ส่วนใหญ่มีที่มาของรายการจ่ายในครอบครัว/เดือนเป็นเรื่องปัจจัยสี่เพื่อการดำรงชีวิต ดังนี้ ลำดับแรก คือ ค่าอาหาร คิดเป็นร้อยละ 21.4 รองลงมาเป็นรายจ่ายค่าน้ำประปา คิดเป็นร้อยละ 18.6 รายจ่ายในลำดับที่สาม คือ ค่าไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 18.0 รายจ่ายในลำดับที่สี่ เป็นเรื่องของหนี้สินของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 14.5 และรายจ่ายในลำดับที่ 5 มีค่าใช้จ่ายในเรื่องของค่าเล่าเรียนของบุตร ธิดา คิดเป็นร้อยละ 12.2 ตามลำดับ จากสัดส่วนตัวเลขค่าใช้จ่ายของครอบครัว/เดือนทั้งครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปทั้งสองพื้นที่นั้น พบว่าไม่มี ความแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่ยังเป็นค่าใช้จ่ายที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของสมาชิกในครอบครัว แต่ตัวเลขทางด้านรายจ่ายที่ถือว่ามีส่วนที่สูงทั้งสองกลุ่มฐานะใน 2 พื้นที่ คือ รายจ่าย

เรื่องหนี้สินของครอบครัวที่มีสัดส่วนไม่แตกต่างกัน ซึ่งขอเสนอรายละเอียดของหนี้สินในตารางต่อไป

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามแหล่งเงินกู้ของครอบครัว (ร้อยละ-จำนวน)

หนี้สินและยอดหนี้สิน ของครอบครัว	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
ไม่มีหนี้สิน	15.6 (19)	8.2 (10)	33.8 (48)	25.0 (35)	21.4 (112)
มีหนี้สิน	84.4 (103)	91.8 (112)	66.2 (92)	75.0 (105)	78.6 (412)
ค่าเฉลี่ยการเป็นหนี้ (บาท)	63,007.3	113,839.3	51,192.2	86,566.0	80,100.6
รวม	100.0 (122)	100.0 (122)	100.0 (140)	100.0 (140)	100.0 (524)

จากตารางที่ 4.6 พบว่าสัดส่วนการเป็นหนี้สินและยอดของหนี้สินใน 2 พื้นที่ ไม่แตกต่างกัน โดยในตำบลยางคำ อำเภอโพธิ์ทราย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่มีหนี้สิน โดยคิดเป็นร้อยละ 84.4 ในครอบครัวยากจน และร้อยละ 91.8 ในครอบครัวทั่วไป โดยครอบครัวยากจนมียอดหนี้สินเฉลี่ย 63,007.3 บาท ในขณะที่ครอบครัวทั่วไปมียอดหนี้สินเฉลี่ย 113,839.3 บาท ในขณะที่สัดส่วนการเป็นหนี้สินในเทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่มีหนี้สิน โดยคิดเป็นร้อยละ 66.2 ในครอบครัวยากจน และร้อยละ 75.0 ในครอบครัวทั่วไป โดยครอบครัวยากจนมียอดหนี้สินเฉลี่ย 51,192.2 บาท และครอบครัวทั่วไปมียอดหนี้สินเฉลี่ย 86,566.0 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามแหล่งเงินกู้ของครอบครัว (ร้อยละ-จำนวน)

แหล่งเงินกู้ของครอบครัว* (ตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก)	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
ธกส.	26.6 (42)	38.8 (76)	13.1 (16)	20.3 (29)	26.3 (163)
ธนาคาร	1.3 (2)	0.5 (1)	4.9 (6)	3.5 (5)	2.3 (14)
นายทุน	8.2 (13)	5.1 (10)	14.8 (18)	16.1 (23)	10.3 (64)
ญาติ เพื่อน	8.9 (14)	7.1 (14)	22.1 (27)	9.8 (14)	11.1 (69)
กองทุนหมู่บ้าน	43.7 (69)	42.3 (83)	26.2 (32)	32.9 (47)	37.3 (231)
อื่นๆ เช่น กลุ่ม กขคจ. สหกรณ์การเกษตร เป็นต้น	11.4 (18)	6.1 (12)	18.9 (23)	17.5 (25)	13.0 (78)
รวม	100.0 (158)	100.0 (196)	100.0 (122)	100.0 (143)	100.0 (619)

จากตารางที่ 4.7 เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเงินกู้ยืมของครอบครัว พบว่า ครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปใน 2 พื้นที่ กู้ยืมเงินผ่านแหล่งกองทุนหมู่บ้านในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งในภาพรวมแล้วมีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมาคือการกู้ยืมเงินจาก ธกส. คิดเป็นร้อยละ 26.3 และแหล่งกู้ยืมเงินในลำดับที่สามก็ยังคงเป็นกลุ่มกองทุนกู้ยืมต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นภายในหมู่บ้าน เช่น กลุ่ม กขคจ. กลุ่มสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 13.0 เป็นที่น่าสังเกตว่าการกู้ยืมเงินของครอบครัวยากจน และครอบครัวทั่วไปใน 2 พื้นที่ ยังเป็นการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากว่าสถาบันการเงิน และกลุ่มกองทุนกู้ยืมต่างๆ มีอัตราดอกเบี้ยที่ไม่สูงมาก พร้อมทั้งเป็นแหล่งกู้ยืมเงินที่เกิดจากการบริหารจัดการของประชาชนในพื้นที่เอง และเงื่อนไขในเรื่องอัตราดอกเบี้ยที่ไม่สูงมากนัก แหล่งเงินทุนที่เกิดจากการบริหารงานของประชาชนจึงถือได้ว่าเป็นที่พึ่งของประชาชนในหมู่บ้านทุกระดับฐานะทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรม และไม่เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนของครอบครัว (ร้อยละ-จำนวน)

การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
ไม่เข้าร่วมเลย	19.7 (24)	10.7 (13)	17.9 (25)	17.9 (25)	17.0 (87)
ร่วมสม่ำเสมอ	80.3 (98)	89.3 (109)	82.1 (115)	82.1 (115)	83.3 (437)
รวม	100.0 (122)	100.0 (122)	100.0 (140)	100.0 (140)	100.0 (524)
เหตุผลที่ไม่เข้าร่วม*					
อายุมาก	13.6 (3)	7.7 (1)	0.0 (0)	12.0 (3)	8.2 (7)
ปัญหาสุขภาพ (พิการ/ป่วย)	40.9 (9)	15.4 (2)	64.0 (16)	8.0 (2)	34.1 (29)
ไม่มีเวลา (ดูแลเด็ก ทำงาน)	36.4 (8)	61.5 (8)	24.0 (6)	64.0 (16)	45.0 (38)
ไม่มีกิจกรรม	9.1 (2)	15.4 (2)	0.0 (0)	0.0 (0)	5.0 (4)
ไม่ได้เป็นกรรมการ/ยังเด็ก	0.0 (0)	0.0 (0)	4.0 (1)	8.0 (2)	4.0 (3)
ไม่สนใจ	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	8.0 (2)	2.3 (2)
ที่พักอยู่ไกล	0.0 (0)	0.0 (0)	8.0 (2)	0.0 (0)	2.3 (2)
รวม	100.0 (22)	100.0 (13)	100.0 (25)	100.0 (25)	100.0 (85)
เหตุผลที่เข้าร่วมสม่ำเสมอ*					
เป็นกรรมการของหมู่บ้าน	5.1 (5)	2.8 (3)	2.6 (3)	5.2 (6)	4.0 (17)
เป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ของหมู่บ้าน	2.0 (2)	4.6 (5)	0.9 (1)	2.6 (3)	3.0 (11)

การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
เข้าร่วมงานกีฬา งานบุญประเพณี ต่างๆ งานประจำปี	42.9 (42)	51.4 (56)	62.6 (72)	47.0 (54)	51.2 (224)
เข้าร่วมพัฒนาหมู่บ้าน	3.1 (3)	6.4 (7)	7.0 (8)	3.5 (4)	5.0 (22)
ประชุม อบรบ ประชาคม	46.9 (46)	34.9 (38)	26.1 (30)	40.0 (46)	37.0 (160)
กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ/การออก กำลังกาย	0.0 (0)	0.0 (0)	0.9 (1)	1.7 (2)	0.7 (3)
รวม	100.0 (98)	100.0 (109)	100.0 (115)	100.0 (115)	100.0 (437)

* สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.8 การให้ข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามเรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปใน 2 พื้นที่ ตัวแทนของครอบครัวระบุว่า ครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปทั้ง 2 พื้นที่ส่วนใหญ่เข้าร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชนอย่างสม่ำเสมอคิดเป็นร้อยละ 83.3 โดยตำบลยางคำ อำเภอโพธิ์ทราย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ครอบครัวยากจน เข้าร่วมกิจกรรมภายในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 80.3 และครอบครัวทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 89.3 ขณะเดียวกันในพื้นที่เทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปเข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 82.1

โดยเหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปใน 2 พื้นที่นั้น พบว่า ส่วนใหญ่เข้าร่วมในกิจกรรมการแข่งขันกีฬา งานบุญประเพณีต่าง ๆ รวมถึงงานประจำปีที่จัดขึ้นในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 51.2 รองลงมาคือการเข้าร่วมในการประชุม การจัดอบรม รวมถึงการประชุมที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 37.0

ตารางที่ 4.9 การเข้าร่วมกิจกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรม และไม่เข้าร่วมกิจกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของครอบครัว (ร้อยละ-จำนวน)

การเข้าร่วมกิจกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
ไม่เข้าร่วมเลย	18.9 (23)	18.0 (22)	30.0 (42)	30.7 (43)	25.0 (130)
ร่วมสม่ำเสมอ	81.1 (99)	82.0 (100)	70.0 (98)	69.3 (97)	75.0 (394)
รวม	100.0 (122)	100.0 (122)	100.0 (140)	100.0 (140)	100.0 (524)
เหตุผลที่ไม่เข้าร่วม*					
ปัญหาสุขภาพ ชรา	47.4 (9)	4.5 (1)	83.3 (35)	10.8 (25)	56.0 (70)
ไม่มีเวลา ไม่ทราบข้อมูล เดินทางลำบาก	26.3 (5)	63.6 (14)	0.0 (0)	2.2 (5)	19.0 (24)
ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ได้เป็นสมาชิก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	26.3 (5)	31.8 (7)	14.3 (6)	2.6 (6)	19.0 (24)
ไม่มีสิทธิ์(ไม่มีบัตรประชาชน ไม่ได้รับการช่วยเหลือ	0.0 (0)	0.0 (0)	2.4 (1)	0.9 (2)	2.3 (3)
ไม่ได้สนใจ	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	2.2 (5)	4.0 (5)
รวม	100.0 (19)	100.0 (22)	100.0 (42)	100.0 (43)	100.0 (126)
เหตุผลที่เข้าร่วมสม่ำเสมอ*					
คณะกรรมการหมู่บ้าน/เจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ผู้นำชุมชน	4.1 (4)	9.1 (9)	5.1 (5)	10.3 (10)	7.1 (28)
ร่วมกิจกรรมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (งานบุญ/กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ/กิจกรรมพัฒนาชุมชน/กีฬา)	9.2 (9)	9.1 (9)	8.2 (8)	11.3 (11)	9.4 (37)
เลือกตั้ง	81.6 (80)	70.7 (70)	69.4 (68)	59.8 (58)	70.0 (276)
ประชุม/อบรม	5.1 (5)	11.1 (11)	17.3 (17)	18.6 (18)	13.0 (51)
รวม	100.0 (98)	100.0 (99)	100.0 (98)	100.0 (97)	100.0 (392)

* สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.9 เรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปใน 2 พื้นที่ พบว่า ครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปทั้ง 2 พื้นที่ส่วนใหญ่เข้าร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชนอย่างสม่ำเสมอคิดเป็นร้อยละ 75.0 โดยในตำบลยางคำ อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ครอบครัวยากจน เข้าร่วมกิจกรรมภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 81.1 และครอบครัวทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 82.0 ขณะเดียวกันในพื้นที่เทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ครอบครัวยากจน เข้าร่วมกิจกรรมภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 70.0 และครอบครัวทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 69.3

โดยเหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปใน 2 พื้นที่นั้น พบว่า ส่วนใหญ่เข้าร่วมในกิจกรรมการเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมาเป็นการเข้าร่วมในการประชุม การอบรมที่จัดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคิดเป็นร้อยละ 13.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลด้านรูปแบบของการให้การช่วยเหลือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่ครอบครัวในพื้นที่ (ร้อยละ-จำนวน)

การช่วยเหลือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
ส่งเสริม/ฝึกอาชีพ	5.0 (10)	13.1 (22)	9.3 (19)	10.1 (32)	11.7 (83)
เงินสงเคราะห์	20.1 (40)	8.9 (15)	15.2 (31)	2.2 (7)	13.1 (93)
เบี้ยยังชีพ	25.1 (50)	16.7 (28)	44.1 (90)	13.2 (42)	30.0 (210)
ตรวจสุขภาพ	21.1 (42)	19.0 (32)	16.7 (34)	10.1 (32)	20.0 (140)
ถุงยังชีพ/ของใช้ในครัว	25.6 (51)	41.1 (69)	6.9 (14)	6.6 (21)	22.0 (155)
อื่นๆ (ทุนการศึกษา สร้างบ้าน เป็นต้น)	1.5 (3)	1.2 (2)	3.4 (7)	0.9 (3)	2.1 (15)
ไม่ได้รับการช่วยเหลือ	1.5 (3)	0.6 (1)	4.4 (9)	0.0 (0)	2.0 (13)
รวม	100.0 (199)	100.0 (168)	100.0 (204)	100.0 (137)	100.0 (708)

* สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.10 การระบุการให้ความช่วยเหลือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่ครอบครัวในภาพรวมทั้ง 2 พื้นที่ พบว่า เป็นความช่วยเหลือทางการจ่ายเบี้ยยังชีพ คิดเป็นร้อยละ 30.0 แต่หากแยกเป็นพื้นที่ พบว่า ในพื้นที่ตำบลยางคำ อำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นความช่วยเหลือทางการให้ถุงยังชีพ การช่วยเหลือด้านของใช้ในครอบครัว ซึ่งในครอบครัวยากจนคิดเป็นร้อยละ 25.6 และครอบครัวทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 41.1 ขณะเดียวกันในพื้นที่เทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เป็นความช่วยเหลือทางด้านเบี้ยยังชีพเหมือนในภาพรวม โดยในครอบครัวยากจนคิดเป็นร้อยละ 44.1 และครอบครัวทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 13.2

ตารางที่ 4.11 ข้อมูลด้านความพึงพอใจในการช่วยเหลือของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แก่ครอบครัว (ร้อยละ-จำนวน)

ความพึงพอใจในการช่วยเหลือ ของ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
ไม่พอใจ	28.7 (35)	17.2 (21)	25.7 (36)	16.4 (23)	22.0 (115)
พอใจ	71.3 (87)	82.8 (101)	74.3 (104)	83.6 (117)	78.0 (409)
รวม	100.0 (122)	100.0 (122)	100.0 (140)	100.0 (140)	100.0 (524)

ตารางที่ 4.12 เหตุผลของความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการช่วยเหลือของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แก่ครอบครัว

ความพึงพอใจในการช่วยเหลือ ของ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
เหตุผลที่ไม่พึงพอใจ*					
การช่วยเหลือไม่ทั่วถึง/ได้รับความช่วยเหลือเฉพาะกลุ่ม	17.1 (6)	38.1 (8)	13.9 (5)	30.4 (7)	23.0 (26)
สิ่งที่ช่วยเหลือไม่เพียงพอต่อความต้องการ	40.0 (14)	4.8 (1)	44.4 (16)	52.2 (12)	37.3 (43)
ไม่สามารถทำตามทีพูดไว้/ ไม่ค่อยดูแลเอาใจใส่/ การทำงานยังไม่เต็มที่	34.3 (12)	47.6 (10)	16.7 (6)	17.4 (4)	28.0 (32)
ไม่ได้รับการช่วยเหลือ	8.6 (3)	9.5 (2)	25.0 (9)	0.0 (0)	12.1 (14)
รวม	100.0 (35)	100.0 (21)	100.0 (36)	100.0 (23)	100.0 (115)

ความพึงพอใจในการช่วยเหลือ ของ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
เหตุผลที่พึงพอใจ*					
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส (ผู้พิการ ผู้สูงอายุ เด็ก) กลุ่มอาชีพต่างๆ ช่วย เรื่องเงินทุนในการประกอบอาชีพ สร้างบ้านให้	43.7 (38)	47.5 (48)	25.0 (26)	39.3 (46)	39.0 (158)
สามารถลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว/ แบ่งเบาภาระ	48.3 (42)	9.9 (10)	36.5 (38)	13.7 (16)	26.0 (106)
สามารถช่วยเหลือได้เมื่อเดือดร้อน/ เป็นที่พึ่งได้	2.3 (2)	9.9 (10)	17.3 (18)	20.5 (24)	13.2 (54)
เป็นการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	1.1 (1)	4.0 (4)	2.9 (3)	1.7 (2)	2.4 (10)
กระบวนการทำงานของ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น มีระบบ/รับ ฟังความคิดเห็นของประชาชน/ ตอบสนองความต้องการและปัญหา ในพื้นที่	3.4 (3)	24.8 (25)	8.7 (9)	15.4 (18)	13.4 (55)
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็น กำลังใจให้ชาวบ้าน/ทำให้คนมี คุณค่ามากขึ้น/เห็นความสำคัญของ ผู้ด้อยโอกาส	1.1 (1)	4.0 (4)	4.8 (5)	1.7 (2)	3.0 (12)
ช่วยให้หมู่บ้านพัฒนา/ชาวบ้านมี ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	0.0 (0)	0.0 (0)	4.8 (5)	7.7 (9)	3.4 (14)
รวม	100.0 (87)	100.0 (101)	100.0 (104)	100.0 (117)	100.0 (409)

* สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.12 เรื่องความพึงพอใจในการช่วยเหลือของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเหตุผลของความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการช่วยเหลือของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แก่ ครอบครัว ใน 2 พื้นที่ ทั้งครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อ ความช่วยเหลือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีให้กับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 78.0 โดยเหตุผล ของความพึงพอใจต่อด้านความช่วยเหลือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส (ผู้พิการ ผู้สูงอายุ เด็ก) มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่างๆ ช่วยเรื่อง

เงินทุนในการประกอบอาชีพ รวมถึงการสร้างบ้านให้กับผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลงมาเป็นความพึงพอใจต่อความช่วยเหลือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว รวมถึงยังสามารถแบ่งเบาระยะของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 26.0 และลำดับที่สามคือความพึงพอใจต่อกระบวนการทำงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีระบบ พร้อมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงตอบสนองความต้องการและปัญหาในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 13.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ /โครงการช่วยเหลือของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อครอบครัว (ร้อยละ-จำนวน)

ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น *	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
โครงการเกี่ยวกับการเกษตร เช่น คลองส่งน้ำ แหล่งกักเก็บน้ำใช้ใน หน้าแล้ง แจกพันธุ์ข้าวปลูก เป็นต้น	11.4 (17)	12.6 (23)	2.1 (4)	2.9 (6)	7.0 (50)
ปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ให้ สามารถเข้าถึงได้ทุกครอบครัว และ มีความสะอาด มีคุณภาพ	29.5 (44)	47.5 (87)	35.3 (66)	43.4 (89)	39.5 (286)
จัดกิจกรรมให้แก่เยาวชน (เช่น กีฬา อบรมผู้นำ) และสนับสนุน ทุนการศึกษา	5.4 (8)	3.3 (6)	2.7 (5)	4.9 (10)	4.0 (29)
มีการส่งเสริมอาชีพเพิ่มรายได้ให้แก่ ครอบครัว/ สนับสนุนกลุ่มอาชีพ/ ฝึกอาชีพเสริม/ หาดตลาดรองรับ	14.1 (21)	14.8 (27)	19.3 (36)	29.3 (60)	20.0 (144)
เพิ่มเบี้ยยังชีพ/จัดสวัสดิการให้ ผู้ด้อยโอกาสเพิ่มขึ้นและทั่วถึง	13.4 (20)	8.2 (15)	14.4 (27)	6.8 (14)	10.4 (76)
ดูแลเรื่องสุขภาพ/มีหมอ กายภาพบำบัด/สนับสนุนกาย อุปกรณ์/ช่วยเรื่องค่ารักษาพยาบาล	6.0 (9)	1.1 (2)	4.3 (8)	4.9 (10)	4.0 (29)
สร้างบ้าน ปรับปรุงที่อยู่อาศัย	2.0 (3)	0.0 (0)	2.7 (5)	0.5 (1)	1.2 (9)

ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น *	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส/ จัดตั้ง กองทุนผู้พิการ	4.7 (7)	1.6 (3)	10.7 (20)	3.9 (8)	5.2 (38)
จัดสรรที่ดินทำกิน	5.4 (8)	1.6 (3)	2.1 (4)	0.0 (0)	2.0 (15)
สร้างความมั่นคงในชีวิต/ ช่วย หาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น/ ช่วยเหลือเรื่อง อาหาร เครื่องนุ่งห่ม/ แก้ปัญหาน้ำ ท่วม	5.4 (8)	3.8 (7)	3.7 (7)	1.0 (2)	3.3 (24)
จัดกิจกรรมในชุมชน/ ให้ความ ช่วยเหลือที่เป็นธรรม/ จัดแจงเรื่อง งบประมาณ/สร้างความโปร่งใสใน การบริหาร	2.7 (4)	5.5 (10)	0.0 (0)	1.0 (2)	2.2 (16)
แก้ปัญหาค่าครองชีพ/หนี้สิน	0.0 (0)	0.0 (0)	2.7 (5)	1.5 (3)	1.1 (8)
รวม	100.0 (149)	100.0 (183)	100.0 (187)	100.0 (205)	100.0 (724)

* สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.13 ด้านการสร้างข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ /โครงการช่วยเหลือของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่ครอบครัว พบว่าทั้งครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ การจัดทำโครงการช่วยเหลือของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในลำดับแรกเรื่องการปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ให้สามารถเข้าถึงได้ทุกครอบครัว และมีความสะอาด มีคุณภาพ ร้อยละ 39.5 รองลงมาเป็นเรื่องการส่งเสริมอาชีพเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว/ สนับสนุนกลุ่มอาชีพ/ ฝึกอาชีพเสริม/ หาดตลาดรองรับผลผลิต ร้อยละ 20.0 และในลำดับที่สาม คือ เรื่องการเพิ่มเบี้ยยังชีพ/จัดสวัสดิการให้ผู้ด้อยโอกาสเพิ่มขึ้นและกระจายอย่างทั่วถึง ร้อยละ 10.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 ระดับความพึงพอใจต่อการทำงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของครอบครัว (ร้อยละ-จำนวน)

ระดับความพึงพอใจต่อการ ทำงานของ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ตำบลยางคำ		ตำบลม่วงหวาน		รวม
	ยากจน	ทั่วไป	ยากจน	ทั่วไป	
น้อยที่สุด	4.9 (6)	4.1 (5)	5.0 (7)	3.6 (5)	4.3 (23)
น้อย	20.5 (25)	9.0 (11)	10.7 (15)	11.4 (16)	13.0 (67)
ปานกลาง	48.4 (59)	60.7 (74)	45.7 (64)	44.3 (62)	49.4 (259)
มาก	16.4 (20)	18.0 (22)	23.6 (33)	28.6 (40)	22.0 (115)
มากที่สุด	9.8 (12)	8.2 (10)	15.0 (21)	12.1 (17)	11.4 (60)
รวม	100.0 (122)	100.0 (122)	100.0 (140)	100.0 (140)	100.0 (524)

จากตารางที่ 4.14 ข้อมูลการแสดงระดับความพึงพอใจต่อการทำงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของครอบครัว พบว่าในพื้นที่ตำบลยางคำ อำเภอโพธิ์ทราย จังหวัดร้อยเอ็ด และเทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ทั้งครอบครัวยากจน และครอบครัวทั่วไป มีความพึงพอใจต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับปานกลาง ร้อยละ 49.4 รองลงมามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 22.0 ตามลำดับ โดยครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปใน 2 พื้นที่ ได้ให้เหตุผลของความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องของการช่วยเหลือและดูแลผู้ด้อยโอกาส การประสานงานช่วยเหลือชุมชนและมีความต่อเนื่องของการช่วยเหลือชุมชน การมีโครงการต่าง ๆ เข้ามาพัฒนาในชุมชน เช่น โครงการด้านการส่งเสริมอาชีพ การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไป

ผลการประเมินระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไป ใน 2 พื้นที่ คือ ตำบลยางคำ อำเภอโพธิ์ทราย จังหวัดร้อยเอ็ด และเทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น แบ่งประเด็นการศึกษา ใน 6 ด้าน (องค์ประกอบ) คือ 1) ด้านการมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต (มีเงิน อาหาร ที่ดิน และที่อยู่อาศัย) 2) ด้านการมีและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ดี 3) ด้านความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและสารพิษ 4) ด้านการมีสุขภาพภาวะแบบองค์รวม 5) ด้านการสืบทอดจารีตประเพณีปฏิบัติในชุมชน และ 6) ด้านความมั่นคงทางชีวิตในครอบครัวและชุมชน ในที่นี้ได้นำเสนอในรูปแบบของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จำแนกตามระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปในตำบลยางคำ อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด เปรียบเทียบกับเทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ดังที่เสนอในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปในตำบลยางคำ อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด และเทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบประเมินฯ ซึ่งเป็นตัวแทนของครอบครัว (องค์ประกอบที่ 1)

องค์ประกอบ	ตำบลยางคำ						ตำบลม่วงหวาน					
	ครอบครัวยากจน			ครอบครัวทั่วไป			ครอบครัวยากจน			ครอบครัวทั่วไป		
	mean	S.D	แปลผล	mean	S.D	แปลผล	mean	S.D	แปลผล	mean	S.D	แปลผล
1. การมีความมั่นคงในชีวิต (มีเงิน อาหาร ที่ดิน และที่อยู่อาศัย)												
1) ครอบครัวของท่านมีที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง	4.67	0.64	มากที่สุด	4.62	0.62	มากที่สุด	4.76	0.61	มากที่สุด	4.72	0.51	มากที่สุด
2) ครอบครัวของท่านมีที่ทำกินที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก	4.63	0.58	มากที่สุด	4.57	0.63	มากที่สุด	4.65	0.73	มากที่สุด	4.63	0.59	มากที่สุด
3) ครอบครัวของท่านมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย	4.78	0.51	มากที่สุด	4.72	0.55	มากที่สุด	4.85	0.51	มากที่สุด	4.81	0.47	มากที่สุด
4) ครอบครัวของท่านมีความมั่นคงแข็งแรงของบ้านที่อยู่อาศัย	4.62	0.66	มากที่สุด	4.69	0.53	มากที่สุด	4.86	0.36	มากที่สุด	4.79	0.47	มากที่สุด
5) ครอบครัวมีพื้นที่ทำกินพอเพียง	4.56	0.68	มากที่สุด	4.62	0.59	มากที่สุด	4.69	0.66	มากที่สุด	4.68	0.57	มากที่สุด
6) ครอบครัวมีความสามารถในการผลิตอาหารอื่นๆ นอกเหนือจากข้าวเพื่อการบริโภคอย่างเพียงพอ	4.34	0.87	มากที่สุด	4.39	0.82	มากที่สุด	4.65	0.85	มากที่สุด	4.42	1.04	มากที่สุด
7) ครอบครัวมีเงินพอใช้และเหลือเก็บ	4.61	0.67	มากที่สุด	4.58	0.67	มากที่สุด	4.67	0.83	มากที่สุด	4.41	1.02	มากที่สุด
8) ครอบครัวมีข้าวกินตลอดปี	4.75	0.52	มากที่สุด	4.74	0.59	มากที่สุด	4.62	0.75	มากที่สุด	4.71	0.61	มากที่สุด

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปฯ (ต่อ) (องค์ประกอบที่ 2)

องค์ประกอบ	ค่าปลายค่า						ค่าบลม่วงหวาน					
	ครอบครัวยากจน			ครอบครัวทั่วไป			ครอบครัวยากจน			ครอบครัวทั่วไป		
	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล
2. การมีและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม												
9) ชุมชนของท่านมีแหล่งน้ำธรรมชาติ	4.48	0.68	มาก	4.56	0.62	มากที่สุด	4.66	0.66	มากที่สุด	4.52	0.79	มากที่สุด
10) ชุมชนของท่านมีส่วนร่วมในการเข้าไปใช้ประโยชน์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ	4.45	0.66	มาก	4.45	0.71	มาก	4.65	0.68	มากที่สุด	4.50	0.76	มาก
11) แหล่งน้ำธรรมชาติในชุมชนมีคุณภาพสะอาด และมีความอุดมสมบูรณ์	4.48	0.59	มาก	4.46	0.66	มาก	4.75	0.55	มากที่สุด	4.56	0.74	มากที่สุด
12) ชุมชนของท่านมีแหล่งอาหารธรรมชาติที่เพียงพอ เช่น มีปลาในน้ำ มีอาหารในป่า	4.57	0.62	มากที่สุด	4.65	0.57	มากที่สุด	4.70	0.58	มากที่สุด	4.49	0.76	มาก
13) ครอบครัวมีต้นไม้สำหรับใช้สอย	4.23	0.91	มาก	4.25	0.77	มาก	4.39	0.87	มาก	4.24	1.08	มาก
14) ครอบครัวมีแหล่งน้ำ สำหรับทำการเกษตรพอเพียง	4.39	0.74	มาก	4.50	0.65	มาก	4.63	0.75	มากที่สุด	4.50	0.75	มาก
15) ชุมชนของท่านมีความหลากหลายความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้	4.44	0.68	มาก	4.56	0.63	มากที่สุด	4.73	0.56	มากที่สุด	4.48	0.82	มาก
16) ครอบครัวและชุมชนมีสภาพอากาศที่ดี	4.50	0.71	มาก	4.63	0.58	มากที่สุด	4.79	0.52	มากที่สุด	4.66	0.68	มากที่สุด
17) ครอบครัวและชุมชน มีน้ำสะอาดดื่ม	4.59	0.68	มากที่สุด	4.76	0.45	มากที่สุด	4.78	0.58	มากที่สุด	4.59	0.78	มากที่สุด

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปฯ (ต่อ) (องค์ประกอบที่ 3)

องค์ประกอบ	ตำบลยางคำ						ตำบลม่วงหวาน					
	ครอบครัวยากจน			ครอบครัวทั่วไป			ครอบครัวยากจน			ครอบครัวทั่วไป		
	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล
3. ความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและสารพิษ 18) ชุมชนของท่านตั้งอยู่ห่างไกลพื้นที่ที่เกิดภัยธรรมชาติ มีอันตรายนอกเหนือจากปัญหาธรรมชาติที่มีตามปกติอยู่แล้ว เช่น น้ำท่วมแล้ง	4.65	0.60	มากที่สุด	4.70	0.51	มากที่สุด	4.49	0.89	มาก	4.22	1.06	มากที่สุด
19) ชุมชน/หมู่บ้านของท่านตั้งอยู่ห่างไกลพื้นที่ที่มีอันตรายจากสารพิษอันตราย เช่น สารเคมีเกษตร	4.24	0.97	มาก	4.38	0.83	มาก	4.59	0.77	มากที่สุด	4.41	0.90	มาก
20) คนส่วนใหญ่ทำการเกษตรโดยไม่ใช้สารเคมีอันตราย	3.98	1.08	มาก	4.04	0.98	มาก	4.66	0.61	มากที่สุด	4.34	0.82	มาก
21) คนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้าจนเป็นนิสัย ออกกำลังกายสม่ำเสมอ	4.22	0.89	มาก	4.20	0.92	มาก	4.62	0.71	มากที่สุด	4.30	0.97	มาก

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปฯ (ต่อ) (องค์ประกอบที่ 4)

องค์ประกอบ	ตำบลยางคำ						ตำบลม่วงหวาน					
	ครอบครัวยากจน			ครอบครัวทั่วไป			ครอบครัวยากจน			ครอบครัวทั่วไป		
	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล
4. การมีสุขภาวะแบบองค์รวม												
22) ท่านไว้ซึ่งความ สัตย์ซื่อ	4.32	0.97	มาก	4.30	0.98	มาก	4.54	0.98	มากที่สุด	4.47	0.93	มากที่สุด
23) ท่านเข้าถึงการ บริการสุขภาพของรัฐ/ ได้รับการบริการด้าน การดูแลสุขภาพอย่าง เหมาะสม	4.56	0.68	มากที่สุด	4.43	0.77	มาก	4.71	0.53	มากที่สุด	4.54	0.69	มากที่สุด
24) ท่านมีเวลาในการ พักผ่อนหย่อนใจ	4.57	0.68	มากที่สุด	4.64	0.60	มากที่สุด	4.83	0.49	มากที่สุด	4.71	0.67	มากที่สุด
25) มีส่วนร่วมใน กิจกรรมของชุมชน/ การช่วยเหลือ ชุมชน	4.52	0.73	มากที่สุด	4.57	0.63	มากที่สุด	4.66	0.63	มากที่สุด	4.65	0.61	มากที่สุด
26) ท่านเป็นที่นับหน้า ถือตาในชุมชน/ สังคม	4.03	1.14	มาก	4.29	0.85	มาก	4.47	0.86	มาก	4.39	0.87	มาก
27) ได้ทำบุญให้ทาน และได้เข้าวัดฟังธรรม	4.49	0.76	มาก	4.54	0.68	มากที่สุด	4.69	0.72	มากที่สุด	4.64	0.73	มากที่สุด
28) สมาชิกใน ครอบครัวของท่านไม่ มีการเจ็บป่วย/โรค ประจำตัว	4.66	0.68	มากที่สุด	4.52	0.84	มากที่สุด	4.63	0.85	มากที่สุด	4.36	1.19	มากที่สุด

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปฯ (ต่อ) (องค์ประกอบที่ 5)

องค์ประกอบ	ตำบลยางคำ						ตำบลม่วงหวาน					
	ครอบครัวยากจน			ครอบครัวทั่วไป			ครอบครัวยากจน			ครอบครัวทั่วไป		
	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล
5. การสืบทอดจารีตประเพณีปฏิบัติในชุมชน												
29) การมีคุณธรรมจริยธรรม ชีดมั่นในหลักคำสอนของศาสนา	4.45	0.74	มาก	4.49	0.68	มาก	4.70	0.55	มากที่สุด	4.66	0.58	มากที่สุด
30) ในชุมชนมีการจัดการกับความขัดแย้งด้วยความยุติธรรม	4.50	0.77	มาก	4.59	0.66	มาก	4.69	0.59	มากที่สุด	4.58	0.61	มากที่สุด
31) มีความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน	4.61	0.64	มากที่สุด	4.57	0.68	มากที่สุด	4.78	0.50	มากที่สุด	4.66	0.61	มากที่สุด
32) มีความสัมพันธ์ในครอบครัวและเครือข่ายที่ดี	4.74	0.54	มากที่สุด	4.75	0.50	มากที่สุด	4.79	0.49	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
33) ผู้นำเอาใจใส่เสียสละ	4.57	0.64	มากที่สุด	4.68	0.59	มากที่สุด	4.74	0.64	มากที่สุด	4.62	0.66	มากที่สุด
34) มีการดำรงและสืบเนื่องประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.59	0.66	มากที่สุด	4.70	0.57	มากที่สุด	4.82	0.44	มากที่สุด	4.74	0.53	มากที่สุด
35) ชาวบ้านให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมส่วนรวมในชุมชน	4.63	0.66	มากที่สุด	4.66	0.58	มากที่สุด	4.86	0.37	มากที่สุด	4.73	0.52	มากที่สุด
36) ได้รับหรือเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานจากหน่วยงานของรัฐ	4.57	0.59	มากที่สุด	4.51	0.62	มากที่สุด	4.77	0.47	มากที่สุด	4.59	0.60	มากที่สุด

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปฯ (ต่อ) (องค์ประกอบที่ 6)

องค์ประกอบ	ตำบลยางคำ						ตำบลม่วงหวาน					
	ครอบครัวยากจน			ครอบครัวทั่วไป			ครอบครัวยากจน			ครอบครัวทั่วไป		
	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล	mean	S.D	แปล ผล
6. ความมั่นคงในครอบครัวและชุมชน												
37) มีผู้บริหารที่ทำงานด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต	4.52	0.71	มากที่สุด	4.48	0.76	มากที่สุด	4.74	0.51	มากที่สุด	4.66	0.62	มากที่สุด
38) สมาชิกในครอบครัวมีอาชีพที่สามารถเลี้ยงตนเองได้อย่างพอเพียง	4.61	0.65	มากที่สุด	4.54	0.67	มากที่สุด	4.71	0.54	มากที่สุด	4.71	0.51	มากที่สุด
39) ได้รับการดูแลและเชื่อมจากลูกหลาน/ญาติพี่น้อง	4.57	0.64	มากที่สุด	4.58	0.75	มากที่สุด	4.83	0.43	มากที่สุด	4.76	0.52	มากที่สุด
40) ชุมชนมีระบบการจัดการความขัดแย้งและลดการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา เช่น มีคณะกรรมการจัดการปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ	4.46	0.73	มากที่สุด	4.52	0.68	มากที่สุด	4.64	0.59	มากที่สุด	4.47	0.71	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.15 แสดงผลการวิเคราะห์ด้านค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่จำแนกตามระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปในตำบลยางคำ อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด และเทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่นตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบประเมินฯ ซึ่งเป็นตัวแทนของครอบครัว แบ่งตัวชี้วัดเป็น 6 ด้าน/องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต (มีเงิน อาหาร ที่ดิน และที่อยู่อาศัย) 2) ด้านการมีและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ดี 3) ด้านความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและสารพิษ 4) ด้านการมีสุขภาวะแบบองค์รวม 5) ด้านการสืบทอดจารีตประเพณีปฏิบัติในชุมชน และ 6) ด้านความมั่นคงทางชีวิตในครอบครัวและชุมชน โดยมีเกณฑ์การแปลค่าระดับคุณภาพชีวิต ดังนี้

การแปลผลค่าเฉลี่ยระดับคะแนน (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)

ระดับคะแนน 1.00-1.50 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขน้อย
ที่สุด

ระดับคะแนน 1.51-2.50 คะแนน หมายถึง คุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขน้อย

ระดับคะแนน 2.51-3.50 คะแนน หมายถึง คุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขปาน
กลาง

ระดับคะแนน 3.51-4.50 คะแนน หมายถึง คุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขมาก

ระดับคะแนน 4.51-5.00 คะแนน หมายถึง คุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขมาก
ที่สุด

เมื่อจำแนกตามประเภทของครอบครัวยากจนกับทั่วไป พบว่า ผลการประเมินระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวในครอบครัวยากจนตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบประเมินฯ ซึ่งเป็นตัวแทนครอบครัวในตำบลยางคำ อำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด และเทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ระบุว่า 1) ด้านการมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต (มีเงิน อาหาร ที่ดิน และที่อยู่อาศัย) ให้คำตอบที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ร้อยละ 4.78 ส่วนครอบครัวในเทศบาลตำบลม่วงหวาน ระบุให้องค์ประกอบด้านครอบครัวที่มีความมั่นคงแข็งแรงของบ้านที่อยู่อาศัย มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.86 2) ด้านการมีและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ดี องค์ประกอบด้านครอบครัวและชุมชนมีน้ำสะอาดดื่ม มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.49 และในเทศบาลตำบลม่วงหวาน ตัวชี้วัดครอบครัวและชุมชนมีสภาพอากาศที่ดี มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.79 3) ด้านความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและสารพิษ พบว่าในตำบลยางคำ องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดชุมชนของผู้ตอบแบบประเมินฯ ตั้งอยู่ห่างไกลพื้นที่ที่เกิดภัยธรรมชาติ มีอันตรายนอกเหนือจากปัญหาธรรมชาติที่มีตามปกติอยู่แล้ว เช่น น้ำท่วม แล้ง มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.65 และในเทศบาลตำบลม่วงหวาน องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดคนส่วนใหญ่ทำการเกษตรโดยไม่ใช้สารเคมีอันตรายมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.66 4) ด้านการมีสุขภาวะแบบองค์รวม พบว่าในตำบลยางคำ องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดสมาชิกในครอบครัวของผู้ตอบแบบประเมินฯ ไม่มีการเจ็บป่วย/โรคประจำตัว มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.66 และในเทศบาลตำบลม่วงหวาน องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดผู้ตอบแบบประเมินฯ มีเวลาในการพักผ่อนหย่อนใจ มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.83 5) ด้านการสืบทอดจาริตประเพณีปฏิบัติในชุมชน พบว่าในตำบลยางคำ องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดมีความสัมพันธ์ในครอบครัวและเครือญาติที่ดี มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.74 และในเทศบาลตำบลม่วงหวาน องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดชาวบ้านให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมส่วนรวมในชุมชน มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.86 และ 6) ด้านความมั่นคงทางชีวิตในครอบครัวและชุมชน พบว่าในตำบลยางคำ

องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดสมาชิกในครอบครัวมีอาชีพที่สามารถเลี้ยงตนเองได้อย่างพอเพียง มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.61 และในเทศบาลตำบลม่วงหวาน องค์ประกอบด้านการได้รับการดูแลและเยี่ยมจากลูกหลาน/ญาติพี่น้อง มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.83

เมื่อจำแนกตามประเภทของครอบครัว พบว่า ผลการประเมินคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวในครอบครัวทั่วไป ของตำบลยางคำ อำเภอโพนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด และเทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น 1) ด้านการมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต (มีเงิน อาหาร ที่ดิน และที่อยู่อาศัย) พบว่าในตำบลยางคำ องค์ประกอบด้านชีวิตครอบครัวของผู้ตอบแบบประเมินฯมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.72 และในเทศบาลตำบลม่วงหวาน องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดครอบครัวของผู้ตอบแบบประเมินฯมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยเช่นกัน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.81 2) ด้านการมีและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ดี องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดครอบครัวและชุมชนมีน้ำสะอาดดื่ม มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.76 และในเทศบาลตำบลม่วงหวาน ตัวชี้วัดครอบครัวและชุมชนมีสภาพอากาศที่ดี มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.66 3) ด้านความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและสารพิษ พบว่าในตำบลยางคำ องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดชุมชนของผู้ตอบแบบประเมินฯตั้งอยู่ห่างไกลพื้นที่ที่เกิดภัยธรรมชาติ มีอันตรายนอกเหนือจากปัญหาธรรมชาติที่มีตามปกติอยู่แล้ว เช่น น้ำท่วม แล้ง มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.70 และในเทศบาลตำบลม่วงหวาน องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดชุมชน/หมู่บ้านของผู้ตอบแบบประเมินฯตั้งอยู่ห่างไกลพื้นที่ที่มีอันตรายจากสารพิษ เช่น สารเคมีเกษตร มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.41 4) ด้านการมีสุขภาวะแบบองค์รวม พบว่าในตำบลยางคำ องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดผู้ตอบแบบประเมินฯมีเวลาในการพักผ่อนหย่อนใจ มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.64 และในเทศบาลตำบลม่วงหวาน องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดผู้ตอบแบบประเมินฯมีเวลาในการพักผ่อนหย่อนใจเช่นกัน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.71 5) ด้านการสืบทอดจารีตประเพณีปฏิบัติในชุมชน พบว่าในตำบลยางคำ องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดมีความสัมพันธ์ในครอบครัวและเครือญาติที่ดี มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.75 และในเทศบาลตำบลม่วงหวาน องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดมีความสัมพันธ์ในครอบครัวและเครือญาติที่ดีเช่นเดียวกัน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.80 และ 6) ด้านความมั่นคงทางชีวิตในครอบครัวและชุมชน พบว่าในตำบลยางคำ องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดได้รับการดูแลและเยี่ยมจากลูกหลาน/ญาติพี่น้อง มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.58 และในเทศบาลตำบลม่วงหวาน องค์ประกอบด้านตัวชี้วัดได้รับการดูแลและเยี่ยมจากลูกหลาน/ญาติพี่น้องเช่นเดียวกัน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ร้อยละ 4.76

สรุปค่าเฉลี่ยรายด้านของระดับคะแนนคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไป

สรุปค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายด้านของระดับคะแนนแบบประเมินคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปในเขตพื้นที่ตำบลยางคำ อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด และครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ที่ทำการสุ่มตัวอย่างมาจากทั้ง 2 พื้นที่ มีผลดังนี้

ตารางที่ 4.16 สรุปค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายด้านของระดับคะแนนคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขรายด้านของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไป ตำบลยางคำ อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด

ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัว	ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของ ครอบครัวยากจน			ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุข ของครอบครัวทั่วไป		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
การมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต	4.61	0.38	มากที่สุด	4.61	0.38	มากที่สุด
การมีและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ดี	4.54	0.42	มากที่สุด	4.54	0.42	มากที่สุด
ความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและสารพิษ	4.33	0.63	มาก	4.33	0.63	มาก
การมีสุขภาพของครัวเรือน	4.47	0.53	มาก	4.47	0.53	มาก
การสืบทอดจารีตประเพณีปฏิบัติในชุมชน	4.62	0.44	มากที่สุด	4.62	0.44	มากที่สุด
ความมั่นคงทางชีวิตในครอบครัวและชุมชน	4.53	0.58	มากที่สุด	4.53	0.58	มากที่สุด
ความอยู่ดีมีสุขรวม	4.54	0.39	มากที่สุด	4.54	0.39	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ คะแนนประเมินคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวที่อาศัยอยู่ในตำบลยางคำ อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายด้านของระดับคะแนนคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไป เทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอโนนพอง จังหวัดขอนแก่น

ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัว	ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจน			ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวทั่วไป		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
การมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต	4.72	0.51	มากที่สุด	4.65	0.50	มากที่สุด
การมีและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ดี	4.68	0.50	มากที่สุด	4.50	0.71	มาก
ความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและสารพิษ	4.59	0.67	มากที่สุด	4.32	0.81	มาก
การมีสุขภาวะโดยรวม	4.65	0.51	มากที่สุด	4.59	0.86	มากที่สุด
การสืบทอดจารีตประเพณีปฏิบัติในชุมชน	4.77	0.41	มากที่สุด	4.72	0.73	มากที่สุด
ความมั่นคงทางชีวิตในครอบครัวและชุมชน	4.73	0.42	มากที่สุด	4.65	0.50	มากที่สุด
ความอยู่ดีมีสุขรวม	4.70	0.45	มากที่สุด	4.59	0.54	มากที่สุด

สรุปผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ คะแนนประเมินคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวที่อาศัยอยู่ในตำบลยางคำ อำเภอโนนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ คะแนนประเมินคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวที่อาศัยอยู่ในตำบลยางคำ อำเภอโนนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ผลการเปรียบเทียบระดับคะแนนคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวทั่วไประหว่างครอบครัวยากจน

ในการเปรียบเทียบระดับคะแนนคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวทั่วไปและครอบครัวยากจน ทั้งนี้ได้แบ่งระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัว การแปลผลเป็น 3 ระดับ (Best, 1977) คือ

- 1) คะแนนเฉลี่ย 3.68-5.00 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขอยู่ในระดับมาก
- 2) คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.67 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขอยู่ในระดับปานกลาง
- 3) คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัว
ยากจนและครอบครัวทั่วไปในเทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอโนนพอง จังหวัดขอนแก่น

ประเภทของ ครอบครัว	ระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัว				การทดสอบ
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม	
ครอบครัวยากจน	0	5	135	140	χ^2 = 0.027*
ครอบครัวทั่วไป	0	14	126	140	
รวม	0	19 (6.8)	261 (93.2)	280 (100.0)	

* ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปในเทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอโนนพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่าค่าสัดส่วนคะแนนคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไประดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไป เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธี Chi-Square Test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัว
ยากจนและครอบครัวทั่วไปในตำบลยางคำ อำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด

ประเภทของ ครอบครัว	ระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัว				การทดสอบ
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม	
ครอบครัวยากจน	0	3	119	122	χ^2 = 0.500
ครอบครัวทั่วไป	0	4	118	122	
รวม	0	7 (2.9)	237 (97.1)	244 (100.0)	

ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปในตำบลยางคำ อำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าค่าสัดส่วนคะแนนคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไประดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปเมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธี Chi-Square Test พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปในเทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอโนนพอง จังหวัดขอนแก่น และตำบลยางคำ อำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด

ประเภทของครอบครัว	ระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัว				การทดสอบ
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม	
ครอบครัวยากจน	0	8	254	262	χ^2 = 0.034*
ครอบครัวทั่วไป	0	18	244	262	
รวม	0	26 (5.0)	498 (95.0)	524 (100.0)	

*มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปในเทศบาลตำบลม่วงหวาน อำเภอโนนพอง จังหวัดขอนแก่น และตำบลยางคำ อำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด ระดับคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปซึ่งพบว่าค่าสัดส่วนคะแนนคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของตัวแทนครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปเมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธี Chi-Square Test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการทดสอบความตรงเชิงโครงสร้างถึงความสามารถในการจำแนกสภาพคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบประเมินคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่พัฒนามาเพื่อใช้ในการปกครองของส่วนการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น โดยใช้หลักการตรวจสอบ known group ในกลุ่มครอบครัวคนจนและครอบครัวทั่วไป พบว่ามีสภาพคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขมีความแตกต่างทางสถิติในตำบลที่อยู่ในเขตโรงงานอุตสาหกรรมมาก คือ ตำบลม่วงหวาน อำเภอโนนพอง จังหวัดขอนแก่น แต่กลับไม่แตกต่างทางสถิติในตำบลที่เน้นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมคือ ตำบลม่วงหวาน อำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด และเมื่อทดสอบค่า Chi-Square ถึงความแตกต่างทางสถิติของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปใน 2 พื้นที่แล้วพบว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05